

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-2023 | 128-375)

betreffende de uitvoering van de sociale interventie in het
begrotingsjaar 2022 door VIVAQUA

Opgericht op basis van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 1er juni 2023 tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 1er juni 2022 tot uitvoering van bepaalde sociale maatregelen bepaald in de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid.

28/11/2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Wettelijke basis.....	3
1.2	Reikwijdte van de missie van Brugel	3
1.3	Basisprincipes van sociale interventie.....	3
1.4	Geschiedenis van de procedure.....	4
2	Analyse van gerapporteerde kosten.....	4
2.1	Beheerskosten.....	5
2.2	Daadwerkelijk toegekende sociale bijstand.....	6
2.3	Afgewezen kosten.....	7
3	Geschiktheid van de subsidie	7
3.1	Voor het boekjaar 2022.....	7
3.2	BRUGEL-adviesprocedure.....	7
3.3	Voor het boekjaar 2023.....	7
4	Conclusies.....	10

I Inleiding

I.1 Wettelijke basis

Krachtens de ordonnantie van 24 december 2021 tot wijziging van sommige bepalingen van de ordonnantie van 26 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid en van de ordonnantie van 8 september 1994 tot regeling van de watervoorziening in het Brussels Gewest met het oog op de invoering van sociale maatregelen, alsook door het uitvoeringsbesluit van 1 juni 2022 heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest VIVAQUA belast met de betaling van de jaarlijkse sociale tussenkomst aan de begunstigden van de verhoogde tussenkomst (RVT) vanaf 1 januari 2022.

Anderzijds bepaalt artikel 3 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 1 juni 2023 tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 1 juni 2022 houdende uitvoering van sommige sociale maatregelen voorzien in de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot vaststelling van een kader voor het waterbeleid:

"Op 30 september van elk jaar bezorgt de wateroperator aan Brugel de kosten voor de uitvoering en de opvolging van de sociale tussenkomst die effectief werden gemaakt (van 1 januari tot 31 december van het voorgaande jaar) met het oog op de controle en om Brugel in staat te stellen de Regering te adviseren over het bedrag van de toe te kennen subsidie voor het volgende boekjaar.

Met dit document wordt voldaan aan de verplichtingen die voortvloeien uit bovengenoemde bepalingen voor het begrotingsjaar 2022.

I.2 Omvang van Brugel's missie

Het voornoemde besluit van 1 juni 2023 beperkt de bevoegdheden van Brugel uitdrukkelijk tot twee elementen:

- Regelgeving van de kosten voor de uitvoering van en het toezicht op sociale tussenkomsten voor het begrotingsjaar 2022;
- de regering adviseren over de hoogte van de subsidie voor het volgende begrotingsjaar.

De analyse van BRUGEL richt zich dus niet op het kwalitatieve aspect van sociale tussenkomsten.

Deze aanpak wordt bevestigd door het Regeringsdecreet van 22 juni 2023 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende goedkeuring van het Waterbeheersplan voor de periode 2022-2027, waarin staat dat :

"de rol die van Brugel verwacht wordt met betrekking tot sociale maatregelen moet beperkt blijven tot de controle van de VIVAQUA-subsidie gekoppeld aan de toekenning van sociale tussenkomst en de controle op het correcte gebruik van het Sociaal Waterfonds, dat over dit tweede aspect wettelijke en reglementaire verduidelijkingen zullen worden verschaft, maar voor het overige wordt van Brugel geen enkele kwalitatieve controle verwacht".

De kwalitatieve reikwijdte van het gebruik van de subsidie door VIVAQUA wordt daarom in dit advies niet geanalyseerd.

I.3 Basisprincipes van sociale interventie

Sociale interventie is steun die voor een heel jaar wordt toegekend aan elk huishouden waarin ten minste één persoon de RVT-statuuut (Recht op Verhoogde Tegemoetkoming) heeft op 1 januari van het lopende jaar. Dit huishouden behoudt deze uitkering voor het hele jaar, zelfs als de statuuut in de loop van het jaar wordt gewijzigd. Aan de andere kant, als de RVT-statuuut in de loop van het jaar wordt verworven door het

huishouden of door de persoon die deel uitmaakt van het huishouden, wordt de sociale bijstand pas verworven voor het volgende jaar.

De hoeveelheid sociale interventie 2022 bestaat uit :

- een vaste prijs (vast tarief voor alle huishoudens): € 6
- en een variabele component afhankelijk van het aantal personen in het huishouden, als volgt opgenomen in het nationale register op 1 januari van het betreffende jaar: € 30 / per persoon.

Aangezien VIVAQUA belast is met de uitvoering van de toekenning van de sociale tussenkomst, ontvangt het hiervoor een subsidie van het Gewest, die bestemd is om de bedragen te dekken die aan de begunstigen worden betaald, alsook de beheerskosten van VIVAQUA in verband met de uitvoering van de genoemde betalingen. BRUGEL controleert, op basis van een verslag over de uitvoering van de sociale tussenkomst verstrekt door VIVAQUA, door middel van dit bericht het goede gebruik van de subsidie tijdens het boekjaar 2022 en de geschiktheid of niet van het bedrag ervan voor het volgende boekjaar 2023.

I.4 Geschiedenis van de procedure

- VIVAQUA heeft zich er op 16 mei 2023 schriftelijk toe verbonden eind mei 2023 een tussentijds verslag en eind juli 2023 een eindverslag over de uitvoering van de sociale interventie voor 2022 in te dienen.
- Omdat VIVAQUA haar verbintenissen niet nakwam, heeft BRUGEL op 7 augustus 2023 een schriftelijke en op 29 augustus 2023 een mondelinge herinnering verstuurd. Naar aanleiding hiervan heeft VIVAQUA zich ertoe verbonden het verslag de daaropvolgende week op te sturen.
- Omdat VIVAQUA het verslag nog steeds niet had opgestuurd, heeft BRUGEL op 26 september 2023 een laatste mondelinge herinnering gestuurd, waarbij ze vasthield aan de wettelijke termijn van 30 september die in het decreet was vastgelegd.
- Omdat het verslag niet was ontvangen en de termijn was verstreken, stuurde BRUGEL op 13 oktober een officiële brief naar VIVAQUA met het verzoek om het verslag binnen de 10 kalenderdagen op te sturen.
- VIVAQUA heeft het verslag uiteindelijk op 16 oktober 2023 ingediend.
- BRUGEL stuurde vragen over het verslag op 27 oktober en 6 november. VIVAQUA antwoordde respectievelijk op 30 oktober en 16 november.

BRUGEL betreurt het gebrek aan vlothed in het proces en vraagt VIVAQUA om de in het decreet vastgestelde termijn voor de volgende begrotingsjaren te respecteren. Dit gezegd zijnde, benadrukt BRUGEL de goede kwaliteit van het ingediende verslag, vooral bij gebrek aan richtlijnen over het type informatie dat moet worden meegedeeld.

2 Analyse van gerapporteerde kosten

VIVAQUA heeft alle aanvragen voor sociale interventie (SI) voor het jaar 2022 verwerkt die tot 15 mei 2023 zijn ontvangen, en het zijn de kosten in verband met deze aanvragen die in dit deel worden geanalyseerd.

Er zijn na deze datum nog steeds aanvragen ontvangen, maar bij gebrek aan een maximumdatum voor het huishouden om te reageren (de verordening voorziet hier niet in), blijft VIVAQUA deze verwerken en afwikkelen; vanwege de afsluitdatum van de begroting op 30 juni zullen betalingen die na deze datum zijn gedaan met betrekking tot de SI 2022 afzonderlijk worden opgenomen in het verslag voor de SI 2023.

BRUGEL merkt op dat de gerapporteerde gegevens en kosten dus betrekking hebben op de geldigheidsperiode van de subsidie en niet op de gegevens die boekhoudkundig worden gerapporteerd van 1 januari tot 31 december van elk jaar (overeenkomstig de wettelijke vereisten).

2.1 Beheerskosten

Zodra het uitvoeringsbesluit van 1 juni 2022 werd gepubliceerd, nam VIVAQUA een reeks maatregelen om het gebruik van het SI voor in aanmerking komende huishoudens te maximaliseren:

- gebruik van externe dienstverleners :
  - KPMG als algemene coördinator van de operatie, van de toegang tot de officiële basisgegevens tot de instructies die aan de computerprogrammeur moeten worden doorgegeven voor de eigenlijke betaling van de interventie en de rapportage van de gegevens;
  - CEVI, met name verantwoordelijk voor het vergelijken van gegevens, het beheren van de verzending van brieven en de antwoorden daarop, en de financiële verslaglegging aan de regio;
  - N-Allo voor het beheer van telefoongesprekken.
- inzet van interne initiatieven :
  - Sensibilisering van maatschappelijk werkers via ad-hocopleidingen en, voor OCMW's, een brochure met een volledig overzicht van het SI
  - Uitbreiding van het aantal kanalen voor hulp aan het publiek (speciaal loket bij de receptie op het hoofdkantoor, veelgestelde vragen op de website, gratis telefoonlijn speciaal voor SI).
  - Educatieve mailings naar RVT-huishoudens, inclusief een verklarende folder in 8 talen en een voorgefrankeerde envelop om de benodigde informatie te versturen.

De door VIVAQUA meegedeelde beheervergoedingen voor alle geleverde diensten in verband met de SI worden weergegeven in de Tabel I.

Leverancier	Bedrag
Personeelskosten VIVAQUA	236.372 €
KPMG	318.486 €
N-Allo	442.906 €
Speos	255.585 €
CEVI	96.433 €
0800 telefoonlijnen	10.432 €
TOTAAL	1.360.214 €

Tabel I Door VIVAQUA gerapporteerde IS 2022-beheersvergoedingen

Aangezien de personeelskosten van VIVAQUA laag leken in verhouding tot de hierboven vermelde interne maatregelen, vroeg BRUGEL aan VIVAQUA of deze kosten de algemene en indirecte kosten omvatten. VIVAQUA bevestigde daarop dat alleen de directe personeelskosten waren opgenomen in de rubriek

"personeelskosten VIVAQUA" en wees erop dat een forfaitaire toeslag van 10 tot 15% algemeen aanvaard is (een tarief van 15% werd door VIVAQUA gebruikt tot 2021).

BRUGEL is dan ook van mening dat, om het meest getrouwe beeld te geven van de kosten voor de uitvoering van het SI, deze personeelskosten moeten worden verhoogd met 15%, wat leidt tot een kost van 271.828 euro in plaats van 236.372 euro.

Om ervoor te zorgen dat de door VIVAQUA in het kader van de SI gerapporteerde kosten niet worden onderschat, en dus om te vermijden dat een deel van deze kosten wordt gefinancierd door de watertarieven, vraagt BRUGEL aan VIVAQUA om de personeelskosten (om eventueel toeslagen te integreren in de door subsidies gedekte kosten) en de kosten in verband met N-Allo¹ in detail te vermelden in haar volgende verslag over de SI 2023.

2.2 Daadwerkelijk toegekend bedrag aan sociale bijstand

Van de 159.251 huishoudens die in 2022 in aanmerking komen voor het SI, hebben er 100.665 het daadwerkelijk ontvangen, wat het percentage huishoudens dat gebruik maakt van het SI² op 63% brengt voor dit eerste boekjaar 2022. Dit percentage daalt tot 52% voor de huishoudens die buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn verhuisd.

	Huishoudens	Totaal aantal personen	Gemiddeld aantal personen/huishouden	Huishoudens die de interventie ontvangen	%	Huishoudens die niet reageerden op de brief	% ²
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	157.150	373.745	2,38	99.580	63%	57.570	37%
Buiten Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2.101	4.996	2,38	1.085	52%	1.016	48%
Totaal	159.251	378.741	2,38	100.665	63%	58.586	37%

Tabel 2 Aantal huishoudens dat SI ontvangt in 2022 (bron: Vivaqua)

In geld uitgedrukt werd er €8.454.954 betaald aan de 100.665 huishoudens die hun bankgegevens opgaven. Als alle 159.251 RVT-huishoudens op de brief hadden gereageerd, zou het bedrag aan IS dat theoretisch zou kunnen worden toegekend 12.534.780 euro bedragen in 2022, wat een IS-toelagepercentage van 68% geeft.

Om de redenen voor het uitblijven van een reactie op brieven beter te begrijpen, vraagt BRUGEL aan VIVAQUA om in haar toekomstige verslagen een uitsplitsing van de reactie op brieven volgens het type meter (collectief of individueel) op te nemen.

¹ De kosten van de dienstverlener N-Allo kunnen ook laag lijken in vergelijking met de kosten van dezelfde dienstverlener voor een andere opdracht (ondersteuning bij factureringsproblemen). Hoewel de opdracht duidelijk andere problemen betreft, bedragen de kosten voor het beheer van de factureringscrisis alleen al voor de maanden november en december 2022 314 508 euro, tegenover 442 906 euro voor de SI tussen oktober 2022 en juni 2023.

² aantal huishoudens dat SI ontvangt gedeeld door het aantal huishoudens met RVT-statuu

2.3 Afgewezen kosten

VIVAQUA stelt in haar rapport dat er ten onrechte twee keer IS is betaald, ter waarde van €119.244 voor 1.524 huishoudens. VIVAQUA stelt €104.886 te kunnen terugvorderen door dit in mindering te brengen op de vennootschapsbelasting van 2023 van de betreffende huishoudens. VIVAQUA zal echter een saldo van €12.213 niet kunnen terugvorderen van huishoudens die de RVT-statuuut hebben verloren of waarvan de samenstelling is gewijzigd.

VIVAQUA stelt voor het verlies van €12.213 te dekken als "verworpen uitgaven" in toepassing van de prijsbepalingsmethode.

BRUGEL is verheugd over de transparantie die VIVAQUA aan de dag heeft gelegd door het probleem op eigen initiatief te melden en zal deze afwijzing toepassen in de tariefcontrole ex post 2022.

3 Geschiktheid van de subsidie

3.1 Voor het boekjaar 2022

Door de beheerskosten op te tellen bij de bedragen van de toegekende SI, bedragen de kosten voor de uitvoering van de SI in 2022 9 804 736 euro. Deze kosten zijn lager dan de subsidie van 10 050 000 euro die van het Gewest is ontvangen, waardoor een saldo van 245 264 euro overblijft.

BRUGEL vermeldt echter in sectie 2.1 een mogelijke onderschatting van de door VIVAQUA gerapporteerde kosten; het saldo van 245 264 euro zou dus overschat kunnen zijn. Ondanks deze mogelijkheid lijkt de aan VIVAQUA toegekende subsidie voor de implementatie van het SI 2022 adequaat te zijn geweest in verhouding tot de door de operator gedragen kosten.

3.2 BRUGEL adviesprocedure

Het besluit van 1er juni 2023 vraagt BRUGEL om de Regering te adviseren over het niveau van de subsidie voor het volgende boekjaar (IS 2023), op basis van het verslag dat VIVAQUA (tegen 30 september) heeft verstuurd over de kosten met betrekking tot het jaar N-1 (2022).

Op 6 juli 2023 werd BRUGEL er echter van op de hoogte gebracht dat de Regering op diezelfde datum (na advies van de Inspecteur van Financiën) de toekenning van een voorlopige subsidie van **€ 16,5 miljoen** aan VIVAQUA voor het boekjaar 2023 had goedgekeurd.

BRUGEL werd niet gevraagd om de Regering te informeren over de aldus aan VIVAQUA toegekende subsidie. BRUGEL beschikt niet over de nodige informatie om het in de subsidieovereenkomst vastgestelde voorlopige budget te verantwoorden.

BRUGEL betwijfelt dan ook het nut om in dit document een advies uit te brengen over een voorlopige begroting voor het jaar N+1, terwijl deze al is gevalideerd.

BRUGEL wenst dat haar rol voor de volgende begrotingsjaren wordt verduidelijkt.

3.3 Voor het boekjaar 2023

Overeenkomstig het bovenvermelde besluit heeft BRUGEL, om de Regering zo goed mogelijk te adviseren over het bedrag van de aan VIVAQUA toe te kennen subsidie voor het IS 2023, een raming gemaakt van de beheerskosten en de bedragen van het IS voor het jaar 2023.

Wat de beheerskosten betreft, bestaat een voldoende voorzichtige veronderstelling erin de voor 2022 gerapporteerde voordelen te verhogen met de geraamde inflatie voor 2023, d.w.z. +4,1%³. Anderzijds wordt een verhoging van +15% toegepast op de personeelskosten om rekening te houden met de overheadkosten van VIVAQUA, zoals vermeld in paragraaf 2.1.

De Tabel 3 vergelijkt de in 2022 gerapporteerde beheersvergoedingen met de geraamde vergoedingen voor 2023:

Beheersvergoedingen	Werkelijk 2022	Geschat op 2023
Personeelskosten VIVAQUA	236.372€	282.973€
KPMG	318.486€	331.544€
N-Allo	442.906€	461.065€
Speos	255.585€	266.064€
CEVI	96.433€	100.387€
0800 telefoonlijnen	10.432€	10.860€
TOTAAL	1.360.214€	1.452.892€

Tabel 3 Geschatte beheerskosten voor SI 2023

Er moet worden opgemerkt dat bepaalde diensten in 2023 waarschijnlijk zullen worden verminderd, aangezien niet alle kosten voor de uitvoering van een eerste oefening noodzakelijkerwijs in de daaropvolgende jaren zullen worden gemaakt (met name KPMG, waarvan de opdracht bestond in het opzetten van de functionaliteiten). BRUGEL wenste geen bijkomende hypothesen te maken over de geraamde beheerskosten voor 2023, maar verwacht dat deze aanzienlijk lager zullen zijn dan die voor de implementatie van de SI 2022. BRUGEL zal een grondige controle uitvoeren als de beheerskosten niet materieel dalen in het kader van haar toekomstig advies over de implementatie van de SI 2023.

Voor de volgende begrotingsjaren vraagt BRUGEL aan VIVAQUA om in haar verslag de belangrijkste hypothesen en een geraamde begroting voor het jaar N+1 op te nemen. Rekening houdend met de termijnen voor de indiening van dit verslag en de elementen vermeld in punt 3.2, werden voor dit boekjaar geen bijkomende stappen ondernomen.

Wat de geraamde bedragen betreft die door het SI in 2023 zullen worden toegekend, zij eraan herinnerd dat de interventiebedragen aanzienlijk zijn verhoogd ten opzichte van 2022.

Bedrag aan vennootschapsbelasting	2022	2023
Vast deel per huishouden (bedrag per RVT)	6 €	5 €
Variabel deel (bedrag per persoon in het RVT huishouden)	30 €	50 €

³ https://www.plan.be/databases/17-fr-indice_des_prix_a_la_consommation_previsions_d_inflation

Tabel 4 Verandering in bedragen vennootschapsbelasting

Ervan uitgaande dat het aantal huishoudens en personen met toegang tot de RVT-statuuut hetzelfde blijft als in 2022 (zie Tabel 2) en dat het toekenningspercentage van SI constant blijft (68%, zie hoofdstuk 2.2), bedraagt het geschatte bedrag aan toegekende SI in 2023 €13.418.647. De Tabel 5 hieronder geeft een gedetailleerd overzicht van de berekening die tot deze waarde heeft geleid.

	#	IS 2023	totaalbedrag
Huishoudens	159.251	5 €	796.255 €
Aantal mensen	378.741	50 €	18.937.050 €
Maximaal theoretisch TOTAAL IS 2023			19.733.305 €
Percentage toegekend			68%
Geschatte IS 2023-subsidie			13.418.647 €

Tabel 5 Geraamde IS-subsidie 2023

Door de geraamde beheerskosten op te tellen bij de geraamde IS-subsidie voor 2023, raamt **BRUGEL** de **gewestelijke subsidiebehoefte op € 14.871.540⁴**.

Dit bedrag is indicatief en hangt af van parameters die BRUGEL moeilijk kan inschatten (werkelijk subsidiepercentage, consultancykosten, enz.).

---

⁴ Met een hoger subsidiepercentage lijkt het geraamde budget van €16,5 miljoen dat door de overheid is toegewezen, coherent.

4 Conclusies

Op basis van de analyse in secties 2 en 3 BRUGEL :

- adviseert de Regering om een saldo van 245.264 euro (schuld van VIVAQUA aan het Gewest) met betrekking tot SI 2022 te valideren;
- is van mening dat het bedrag van de aan VIVAQUA te verlenen subsidie voor de tenuitvoerlegging van SI 2023 passend is;
- is van mening dat zijn adviserende rol bij het vaststellen van de hoogte van de toe te kennen subsidie moet worden verduidelijkt.

BRUGEL vraagt VIVAQUA om het verslag over de uitvoering van SI 2023 op te sturen:

- geef details over personeelskosten, inclusief het aantal FTE's en bijbehorende indirecte kosten;
- om de kosten van de N-Allo dienstverlener te specificeren, met name de kosten per type dienst;
- een uitsplitsing geven van huishoudens die wel en niet op de brief hebben gereageerd naar type meter (collectief of individueel);
- in haar verslag de belangrijkste veronderstellingen en een geraamde begroting voor het jaar N+1 op te nemen;
- om het volgende verslag binnen de wettelijke termijn (30 september 2024) in te dienen.

Ten slotte zal BRUGEL tijdens de controle achteraf in 2022 een onredelijke kost van € 12.213 verwerpen die voortvloeit uit bedragen die ten onrechte tweemaal aan RVT-huishoudens zijn toegekend en die door VIVAQUA als oninbaar worden beschouwd.

* *

*